УДК 316.772.4(=72)(=161.2)-042.2:81'253

Ю. О. Ніколаєнко, к. пед. н., доц.
А. І. Ватраль, студентка гр. 201-ГФ
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

КОМУНІКАТИВНА ПОВЕДІНКА АВСТРАЛІЙЦІВ ТА УКРАЇНЦІВ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Поняття «комунікативна поведінка» розглядають як "сукупність реалізованих у спілкуванні правил, законів, постулатів, традицій тощо певної національної лінгвокультурної спільноти з використанням мовних і позамовних засобів" [1]. Ми сприймаємо культуру інших націй та країн через свою власну. Як зазначають дослідники, це відбувається через так звані «культурні окуляри», коли власна культура стає критерієм сприйняття іншої системи цінностей [2].

У нашій роботі буде розглянуто відмінності у комунікативній поведінці українців та австралійців з використанням моделі Р. Льюіса [4]. Згідно з цією моделлю, Австралію відносять до моноактивної групи. Люди країн цієї групи зазвичай не дуже балакучі, рідко перебивають співрозмовника, дотримуються фактів, іноді нетерплячі, логічні, ввічливі, але прямі. Україна відноситься до поліактивної групи. Для нас характерна емоційність, балакучість, драматизм, виразна мова тіла, пріоритет сімейних зв'язків, непунктуальність, мінливість, нелогічне планування, товариськість.

Норми комунікативної поведінки розглядають у загальнокультурному, ситуативному, груповому та індивідуальному аспектах.

Загальнокультурні норми відображають правила ввічливого спілкування, які є загальноприйнятими для всіх представників лінгвокультурного соціуму, незалежно від гендерних ознак, соціального статусу чи професійної діяльності. До таких норм належать правила вітання, прощання, вибачення тощо. Найпоширенішим привітанням в Австралії є «Hello!», «Hi!» або коротке «Hey!». Деякі люди, особливо молодь, часто використовують «G'day» як привітання, що можна зрозуміти як скорочену форму від українського «Добрий день». У свою чергу українці мають надзвичайно велику палітру привітань, серед яких: «Добридень!», «Доброго здоров’я!", «Здоров був!», «Вітаю!», «Привіт!». Також багато австралійців вітаються словами «Hey, how are you?», що дослівно можна перекласти питанням «Привіт, як ти/ви?». Зазвичай це просте привітання, і воно не є справжнім запитом про ваше самопочуття. Звичайна відповідь: «Fine, thanks. And you?». Але для більшості українців це питання має буквальний сенс, до нього ставляться серйозно, показуючи, що обидва співрозмовника зацікавлені в продовженні розмови.

Ситуативні норми поведінки обумовлюються певною ситуацією спілкування та соціальними ролями комунікантів. Прикладом можуть слугувати робочі відносини. Порівняно з іншими країнами, в Австралії менш формальна офісна ієрархія. Більшість компаній заохочують однаковий рівень доброзичливості між усіма співробітниками, і керівник є відкритим та доступним. Безперечно, повага та розуміння посідають найголовніше місце, але легкість у спілкуванні є характерною ознакою робочих відносин. У більшості українських компаній ділові відносини мають в собі ознаки субординації, тобто, службові відносини, побудовані за принципом ієрархічності, спрямовані на дотримання дистанції між керівниками і підлеглими працівниками. Працівник, який ігнорує принципи ділового етикету, вже не може бути надійним в очах керівництва. А керівник, який зневажає своїх підлеглих, ніколи не заслужить авторитету. Крім того, за недотримання правил субординації можна отримати догану або навіть звільнення.

Групові норми відображають особливості спілкування певних спільнот, які можна виділити за віковими, фаховими, соціальними чи гендерними ознаками. Прикладом групових норм є сленг підлітків, що є унікальним культурним явищем, яке існує в закритому середовищі в межах конкретної країни. Вживання сленгу є особливістю комунікативної поведінки як австралійських, так і українських підлітків (табл. 1).

Таблиця 1

Український варіант	Австралійський варіант	Значення
Кул, топ, топчик	Sick, fire	Чудово
Ізі	Piece of piss	Легко
Бейзік, душний	Basic	Нудна людина
Бумери	Karens, boomers	Батьки
Лампова (топова) тян	Heather	Ідеальна дівчина
Стенити	Stan	Бути палким прихильником

Вивчення особливостей комунікативної поведінки сприяє подоланню бар'єрів у спілкуванні між представниками різних культур та ефективній взаємодії у сучасному полікультурному соціумі.

Література

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с.

2. Волошинович Н., Новак В. Міжкультурна специфіка американської та української комунікативної поведінки. Актуальні питання іноземної філології. Науковий журнал. 2018. № 9. С. 26 – 32.

3. Australian slang words and phrases. Updated 2021. URL: https://ielts.idp.com/prepare/article-australian-slang-words-phrases

4. Lewis R. D. When culture collide: leading across cultures. Nicholas Breadly International. Boston. London. 2006.